

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 7.

V Ljubljani, v torek 11. januarija 1898.

Letnik XXVI

Češko-nemška sprava.

Včeraj je pričelo zborovati deset deželnih zborov, mej njimi tudi češki. Sedanje zasedanje češkega deželnega zbora je velepomembno za vso Avstrijo. V Pragi se bode odločilo, ali je mogoče sporazumljenje mej Čehi in Nemci, od katerega je odvisno redno zborovanje državnega zbora, odvisna tudi nagodba z Ogersko. Parlamentarno življenje pričelo se je gibati v deželnih zborih, in za Avstrijo bodo zgodovinskega pomena sklepi v središču češke kraljevine. Vlada sama pričakuje in upa, da v češkem deželnem zboru mej Čehi in Nemci doseže premirje ter položi trdno podlago, na kateri bode mogoča trdna, trajna sprava med obema narodnostima v deželi.

Češki narod sicer ni onemogel v dolgoletnem boju za svoje pravice, samozavesten, zjedinen in srčen stoji na braniku, ne boji se svojih nasprotnikov: vendar pa so vsi njegovi merodajni voditelji v zadnjem času na javnih shodih in v posvetih z vlado izjavili, da so pripravljeni za premirje in tudi za spravo, ako posredovalci in nasprotniki ne zahtevajo pretiranih žrtev. In tudi nemški narod potrebuje in si želi miru, ki mu ga kalé radikalni in častiteljni voditelji.

Pravičnost, ta je ona čarodejna formula, ki more razrešiti preporno vprašanje. Nemški voditelji pa so, ki se morajo sprijazniti s pravičnostjo, z mislijo, da niso gospodarji v deželi in državi, da smejo in morajo Čehi, kakor tudi drugi nemški narodi zahtevati popolno enakopravnost. Ako nemški zastopniki priznajo to načelo, potem je sprava mogoča in dosegljiva.

Toda špekulanti in politični prekupci so, ki nemški narod vodijo iz boja v boj, ki podžigajo divje ljudske strasti, da raste in se širi narodnostni boj. Vrhovno poveljništvo nemških bojev-

nikov si je prilastil mož, kateri svojo osebo postavlja nad ljudske in državne koristi. Ali bode v tem resnem času zmagal ta intrigant, o tem nas pouče bližnji dogodki v češkem deželnem zboru.

Shod nemških poslancev minulo nedeljo v Litomericah opravičuje nado, da se v Pragi prično mirni in resni razgovori o vravnavi jezikovnega vprašanja.

Od 70 nemških deželnih poslancev se je shoda udeležilo 66. Soglasno so sklenili, da se udeleže deželnega zbora, ker je nekda vlada obljubila, da hoče jezikovni naredbi primerno prenameniti.

Ako sedaj Nemci pokažejo dobro voljo in taktnost, ako dokažejo, da jim prepir ni edini in konečni namen in da ljudstvo ni obsojeno na vedno vojno kontribucijo, potem in le potem bode češki narod rad segel nasprotniku v roke, sklenil pošteno spravo, ki more imeti najboljše posledice za vso državo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. januarija.

Jezikovne naredbe pri najvišjem sodišču. Minuli teden so objavili razni listi razsodbo najvišjega sodišča v neki jezikovni zadevi. Pri sodišču v Hebu je meseca maja lanskega leta zahteval češki odvetnik pri neki obravnavi z nemško stranko, da sme svojega klijenta zagovarjati v češčini. Sodišče je njegovi zahtevi vkljub ugovoru nasprotnega zagovornika ugodilo. Poslednji je proti temu odloku okrajnega sodišča vložil ugovor in najvišje sodišče mu je pritrdilo. Poslednje je namreč mnenja, da je »v deželi navadni jezik« oni, ki se rabi pri dotičnem sodišču, in ker se v Hebu rabi samo nemščina, ni opra-

vičeno postopanje hebskega okrajnega sodišča. Po sodbi raznih čeških listov, s katero se strinjamo tudi mi, pa to mnenje nikakor ni pravo. »V deželi navadni jezik« je vendar tisti jezik, ki se govori z večjimi ali manjšimi izjemami po celi deželi in ne samo v kakem okraju ali občini. Za poslednja dva slučaja pa ima nemščina izraza »bezirksüblich« in »ortsüblich«, ki sta vsekako drugačnega pomena, kakor pa »landesüblich«. V deželi navadni jezik je in ostane na Češkem češčina, akoravno prevladuje morda v hebskem sodnem okraju nemščina in je torej tu ta jezik »bezirksüblich«, na kar se pa zakon ne ozira.

Nagla sodba v Pragi odpravljena. Lepaki na hišnih vogalih in posebna izdaja »Prager-Zeitung« so naznanili včeraj zjutraj praškemu prebivalstvu, da je z včerajšnjim dnem ob 6. uri zjutraj razveljavljena ministerska naredba, s katero se je proglasila za Prago in njeno okolico nagla sodba. S tem se je odvzelo praškemu prebivalstvu breme, ki je precej pritiskalo na vse slojeve, akoravno se nagla sodba dejansko ni vporabljala, kajti za tak izvanreden slučaj sestavljeno sodišče ni imelo v dobi naglega sode nobenega pravega opravila, vsaj listi niso poročali o nobenem slučaju. Obteževalno v obilni meri pa je bilo že to, da se prebivalstvo ni moglo slobodno gibati, policijska ura je bila zelo prikrajšana in na vsak korak posameznega človeka se je strogo pazilo. Sedaj se bodo Pražani zopet lahko oddahnili in bodo nastopile normalne razmere, vendar pa je včeraj še celi dan bilo vojaštvo na nogah. Najbrže se je zgodilo to na ljubo Nemcem, ki so opetovano zahtevali od vlade, naj skrbi za varnost njih deželno-zborskih poslancev. Kako neopravičena je bila njihova skrb za osebno varnost nemških kričarjev, se je jasno pokazalo v včerajšnji prvi seji deželnega zbora, ko se nijed-

LISTEK.

Po telefonu.

Po francoskem zapisal F. H-e.

Šla sva z gospodom Maroux-em iz kluba. Na potu se ustaviva pred poštnim poslopjem. »Grem telefonirat, precej pridem!« pravim. Pri teh besedah se moj spremljevalec strese. Ko se vrnem, hočem zvedeti vzrok njegove razburjenosti, za to mu rečem. »Kako sijajna iznajdba ta telefon! Neskončne dobrote nam podaje napredek v vedi.« »Menite?« odgovori on s trpko ironijo. »Meni se zdi, da nam kaže veda le človekovo slabost ter množi sredstva naše bede. Da se o tem prepričate, povem vam dogodek iz lastnega življenja.«

Nekoč sem se mudil o počitnicah s svojo ženo Alojzijo in sinkom Marcelom na svoji vili Morandi tri milje od Marseilla. Stara dekla Franica je gospodinjila v kuhinji, zvesti sluga Bazil pa je vrejeval vrt. Bazil je imel v Marseillu svojo mater.

Radi precejšnje daljave sem si dal napraviti telefonično zvezo z mestom. Tu mi sporoči jeden mojih uradnikov, da je moja prisotnost v uradu

prepotrebna. Odpotujem toraj, a žena je sklenila čakati na me v Morandi. Pri slovesu me je obhajala neka čudna slutnja. Žena to zapazi in me vzpodbuja:

»Le odpotuj mirno, vsaj se lahko večkrat po telefonu razgovoriva. In sploh se ničesar ne bojimo; psa sta dobra čuvaja, Bazil pa ima puško.«

To mi je dalo poguma. Toda na železnici se me zopet polasti neka skrb, tako da očesa zatisniti ne morem. Ko pridem v Pariz, grem takoj na telefonični urad.

»Halo! Ali je minula noč srečno? Ali je bilo veliko strahu?«

»Nekoliko. Spali smo le do mraka. Franica je namreč mislila, da je čula na vrtu korake. Priklenjena psa sta dolgo lajala. Slednjič odpremo okno, pokličemo Bazila, ki vzame puško, odveže psa ter gre po vrtu. Nič sumljivega ni. Na svidenje. Če boš zvečer prost, telefoniraj mi zopet.«

Nekoliko potolažen grem po svojih opravilih. Zvečer po osmi uri se podam k telefonu. Moral sem večkrat poklicati.

»Halo! Zakaj me pustiš čakati, Alojzija? Ali se je kaj pripetilo?«

»Da, česar bi se ne bili nadejali. Hoteli smo že k počitku, kar pride iz mesta mladenič s pi-

smom k Bazilu. Mati mu je zbolela in hoče, da k njej pride. On jo srčno ljubi, pa vendar ni hotel nas zapustiti. Pregovorila sem ga, da obišče svojo mater in se še po noči vrne. Ravno smo za njim zaklepale in to je vzrok, da si moral čakati. Ali si zadovoljen s svojimi zadevami?«

»Da, pa le govoriva o vas. Ne bila bi smela Bazila proč poslati. Moja jedina tolažba je bila, ko je bil pri vas. Tudi niste nič vprašali tujega mladeniča, če je poročilo v pismu resnično. Ali ti je pustil Bazil vsaj oba psa in puško?«

»Psa ležita pred hišo in puška je najbrže v veži. Vzamem jo. Slišiš-li Marcela? Za obleko me drži in ti želi dober večer. Poslušaj vendar!«

»Dober večer, oče, dober večer!«

»Dober večer, ljubo dete! Zdaj grem obedovat, potem se vrnem nazaj!«

Ko pridem iz telefonične pisarne, me napadeta zopet strah in nepokoj. Ženine besede so me vznemirjale. Pri obedu mi ni teknila nobena jed, vstal sem toraj in šel na novo k telefonu. Nekaj časa je minulo, da nisem slišal nobenega glasu.

»Halo, halo! Ali si tam Alojzija? Odgovori mi hitro!«

Naposled čujem njen glas, a nekako temno, votlo.

nemu Nemcu ni skrivil las. To so pa tudi vedeli nemški matadorji sami že davno poprej in so zagнали tolik krik le vsled tega, da se je o njih zopet kaj govorilo v javnosti.

Nagodbent provizorij, kakor ga je vsprejela po dolgotrajni in zelo burni razpravi ogerska poslanska zbornica sedaj tudi v tretjem branju, bo definitivno rešen še tekom tega tedna. Poroča se namreč, da je predsedstvo poslanske zbornice že včeraj izročilo vsprejeti vladni načrt magnatski zbornici. Dotični odsek tega zastopa reši predlogo v četrtek, drugi dan se pa obravnava o njej v plenumu in tudi reši definitivno. Potemtakem bode prihodnji petek vsa zadeva že popolno godna ter se v soboto že predloži cesarju v potrjenje. Za Avstrijo seveda ta novi provizorij nima sedaj nobenega važnejega pomena, ker se vladni načrt popolno strinja z dotično naredbo avstrijske vlade.

Razkralj Milan v Srbiji. Ne samo ogromna večina srbskega prebivalstva, marveč vsa Evropa je bila iznenadena, ko se je iz Belgrada začula vest, da je imenoval kralj Aleksander Milana poveljnikom aktivne armade srbske. Gotovo je to izvanredno presenečenje in zelo značilno za srbske razmere. Pred kratkim se je še poročalo, da se Milanu nakloni neka večja svota iz državne blagajne ter da potem za vselej ostavi Srbijo. Pri njem je namreč že stara navada, da vselej takrat pride v svoje nekdanje kraljestvo, kadar mu zmanjka potrebnega drobiža, katerega pa on mnogo potrebuje. Tako je bilo tudi sedaj in vsled tega je prišel iz tujine zopet na srbska tla. Najbrže se njegovi zahtevi po večji svoti ni moglo takoj ustreči, zato mu je naklonil Aleksander častno, a kar je glavno, mastno dotirano mesto poveljnika aktivne armade. Morda pa je s tem potrjena vest, da Milan že dalje časa hrepeni zopet po vladarski časti in da je najnovejša imenovanje nekaka priprava za doseg tega namena. Vlada sicer bobna v svet, da je Milan prevzel samo poveljstvo nad armado, politiko si pa pridržal kralj sam. toda to je najbrže samo pesek v oči, da se nekoliko pomiri splošna razburjenost v deželi. Ta dogodek znova potrjuje splošno sodbo, da se Srbija še ne bo kmalu iznebila nenasitne, po denarju in časti hrepeneče pijavke.

Generala Weylerja bodo vendarle pozvali pred vojaško sodišče zaradi njegovih prestopkov, ki jih je zakrivil za časa svojega malone popolno samovoljnega vladanja na otoku Kubi. Na podlagi vojaško-kazenskega reda je vlada določila glavnega kapitana kot pristojno sodno oblast, ki se je že pričela pečati s preiskavo. General Weyler je že minulo soboto prejel pismo, v katerem ga pozivlja dotični načelnik vojaško-sodne oblasti, naj se poda nemudoma v Madrid ter predstavi sodišču, da se prične takoj odrejena sodna preiskava. Kako se bo rešil Weyler iz te zagate, se sedaj še ne more soditi in najbrže mož tudi sam ne vé. Najbolj gotovo je, da ne bode popolno oproščen, ker je le preveč počrtnjen pri vseh vladnih krogih.

»Oh, ljubi Božidar, že celo uro skoraj obupavam . . . Puške ne morem nikjer najti . . . Gotovo jo je oni mladenič vzel s seboj . . . Bazil se tudi ni še vrnil . . . Najbrže so ga navlašč poklicali in odpeljali . . . Ne morem ne govoriti, ne misliti, bojim se zelo . . . Nekaj slišim . . . z vrta . . . od daleč . . . Čakaj, da poslušam!«

Kakor iz kamena izklesan sem stal pri aparatu.

»Alojzija, za Boga, ne puščaj me v grozni negotovosti . . . Kaj slišiš?«

»Psa sta, lajata, lajata srdito . . . Bežita proti logu . . . Obmolnila sta, ravnokar nagloma obmolnila . . . Okrog in okrog je tiho . . . A zdi se mi . . . slišim tihe korake . . . nekdo se bliža po drevoredu . . . več oseb se bliža hiši . . .«

»Govori, govori! Vsled strahu znorim! . . . Kaj slišiš? Govori, govori!«

»Nič več . . . pa vendar . . . Lahno praskanje . . . zatvornice pri vratih se premikajo . . . vrata se vdajajo . . . so se že odprla . . . Moj Bog nebeški, kak strah me prešinja!«

Na ves glas sem klical v telefon: »Telefoniraj v Marseille, obvesti policijo in orožnike!«

»Po čemu? . . . Mesto je oddaljeno tri milje . . . pomoč pride prepozno . . . Ne morem več . . . znorim, znorim . . .«

Slovstvo.

Cvetje s polja modroslovskega. Kratek sestav glavnih modroslovskega. Spisal dr. Frančišek Lampe. V Ljubljani. Tiskala Katoliška Tiskarna. Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več. Dobiva se pri upravnistvu »Dom in Sveta«.

Neumorni pisatelj, ki izdaja in vreja že najstoto leto »Dom in Sveta«, ki je vredil devet letnikov »Drobtinice«, ki nam je napisal poleg bogato zasnovanih apologetičnih razgovorov o človeku in Bogu, in poleg obrambnih govorov tudi temeljit uvod v modroslovje in še temeljitejša dušeslovje, pisatelj, ki deluje neutrudno tudi za družbo svetega Mohorja, ki sedaj kot »jeruzalemski romar« prijetno in poučno pripoveduje o svetih krajih, sedaj kot učen in temeljit, a ob enem tudi goreč in pobožen bogoslovec razlaga zgodbe svetega pisma, ta pisatelj nam je s »cvetjem s polja modroslovskega« zopet podaril lepo delce svojega uma in truda. »Cvetje« nam podaje pregled vse modroslovne vede in njegove glavne nauke.

»Nobena druga veda«, pravi po pravici pisatelj v predgovoru, »ni storila človeštvu s svojimi zmotami toliko zla, kakor krivo modroslovje. Koliko krivih nauk se trosi dan na dan po svetu! Krivemu modroslovju se moramo ustavljati z resničnim modroslovjem. Pravo modroslovje moramo pokazati ljudem tako, da je umevajo, sprejemajo in ljubijo.«

A žal »visoke šole po Avstriji uče po največ modroslovje, ki se naslanja na samo izkuštvu in malo mara za umsko delo . . . Potemtakem je državno modroslovje ali tisto, katero uče učenjaki na državne stroške, na slabi poti. Tudi ni upati, da bi bilo kmalu bolje, ker se duh sedanjega časa obrača pred vsem na stvarinske in ne na duševne stvari.«

»Česar se je bilo bati že davno, to se je danes dovršilo: krivi modroslovni nauki so zašli tudi že med nižje ljudstvo. Zato je skrajna potreba, da se potrudimo za pravo modroslovje!«

Pisatelj, ki se je od nekdanj prizadeval koristiti rojakom, je sklenil, s tem delom vnemati rojake posebno za modrost. Nabral je na polju modroslovskega in v celoten šopek povil to, kar se mu je za sedanjo potrebo zdelo najpotrebnejše, najboljše in najlepše. In zares moramo priznati, da nam je podal najznamenitejše nauke iz vsega modroslovja. Govori nam o resnici in zmotah; razlaga nam, kaj je svet, kaj so stvari, kaj telesa, kaj njih svojstva; razklada nam, odkod je življenje, kaj je človek, kje je človeške duše vir, kakšno življenje, odkod je svet. V II. delu nam govori o npravnosti in vesti, razklada naše dolžnosti do Boga, do samega sebe, do drugih ljudi. V III. delu tolmači nam nauk o družbi in pravici, o družini in državi, o socializmu. Naposled v IV. delu razjasnjuje nam lepoto in umetnost, nje bistvo in nje vrste, in zlasti potrebno vprašanje o verstvu in umetnosti, o npravnosti in umetnosti.

Beseda in pisava sta domači in lahki, a tudi lični in vneti, narekavalo ji je z umom tudi srce.

»Vpij vpij . . . ali bolje . . . skrij se, skrij se . . . zbeži, zbeži . . . reši se, da, reši se . . . Vzeml otroka in zbeži . . .«

»Ne morem . . . nimam moči . . . Že gredo gori . . . stopnice škripljejo . . . Pred durmi so že . . . iščejo . . . Marcel . . . Nebeški Bog! . . . Božidar! . . . Pridi! . . . Pomoč . . . po . . .«

Še dva vzklika polna groze, potem šum in hrum, konečno ni nič več slišati. Čutil sem, kakor bi mi kaj v glavi počilo in sem se zgrudil vznak na tla.

* * *

In težko se oddahnil, kakor bi celi grozni dogodek na novo prestajal, je pravil gospod Maroux:

Podrobnosti zločina, ki je znan pod naslovom »morandsko krviprelitje«, so vam znane iz sodnih aktov. Tolovaji so me pripravili ob ženo, otroka in zvesta služabnika. A ono, česar ne more popisati nobena novica, kar ni mogoče z besedo povedati, je posledica vede — muke skoraj znorelega moža, ki posluša na daljavo sto milj obupni klic svoje žene in otroka, posluša, kako lopovi moré, in ne more storiti nič drugega, nego kričati v telefon, dokler ne pade sam v nezavest.

Zato je delo namenjeno ne samo učenim, marveč v obče vsem Slovencem, ki radi mislijo in resnico ljubijo.

»Cvetje s polja modroslovskega« je pravi manuale modroslovja, kakor navlašč posebno za dijake, ki so take knjige krvavo potrebni v sedanjih materijalističnih časih. Saj nima, kakor pravi po resnici in pravici pisatelj, človeški rod tukaj na zemlji višje stvari, kakor je resnica, in človeka najbolj povzdiguje prava modrost. A prav za resnico in modrost vnema ta knjiga. Zato jo vsem toplo priporočamo.

Oblika je zelo lična in cena nizka, vsebina pa — zlata.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. januarija.

(Za vzajemno delo.) »Narod« je nedavno pisal, »Naravnost smešno je, če nam vedno obmejne Slovence na steno slikate, prav tako, kakor nam bi ti v prvi vrsti imeli predpisovati, kako naj si svoje razmere na Kranjskem uredimo«. — Temu nasproti piše »Edinost«: »Mnogočemu smo se že privadili obmejni Slovenci zares, ali da nam v sedanjem času pride tak glas iz Ljubljane, tega ne bi bili pričakovali. Vemo, da bi postali ostri, ako bi hoteli odgovarjati na tako enuncijacijo; zato molčimo raje in se tolažimo z nado, da ogromna večina stranke ne soglaša s tem izrekom svojega glasila. Le to jedno bodi nam dovoljeno, da povdarimo: obmejni Slovenci si niso nikdar domišljevali tega, da bi predpisovali rojakom na Kranjskem, le apelovali so vedno in apelujejo še danes na njih rodoljubje v ta namen, da bi poštevali naše tužno položeno, položeno onih, ki se sicer še bore, ki se pa ne bodo mogli boriti več dolgo brez zaslonbe bratov, ki žive v ugodnejem etnografskem in zemljepisnem položaju!! Le toliko zahtevajo obmejni Slovenci; ako to zahtevanje res seza predaleč, potem pa — tužna nam majka!! Drugi izrek bi bil ta, da narodna stranka sklene premirje, toda le tako, da ne bosta trpela stranke ugled in čast. Ozirom na ta izrek moramo ponoviti, kar smo že rekli nedavno temu. Stranka ne sme biti oni moloh, kateremu bi morali žrtvovati — vse! To jedno skrb moramo imeti vedno pred očmi, da ne storimo ničesar, kar bi bilo na škodo časti, ugledu in koristi — naroda! Nikdo ne zahteva od nobene stranke, da bi zametala samo sebe. Pač pa je stranka najlepše opravičila svoj obstanek in svojo zmožnost za delo za narodno stvar, ako se je pokazala pripravljeno v ono, kar imenuje Italijan »sacrificio dell' intelletto« — v samozatajevanje. Stranka, odklanjajoča tako samozatajevanje, kadar zahteva tako domovinska stvar, se je postavila izven narodne organizacije.

(»Glasnik« v novi obliki.) Včeraj je izšla prva številka novega letnika jedinega slovenskega krščansko socialnega delavskega lista »Glasnika« v prikupljivi, povečani obliki. O tej spremembi piše »Glasnik« nastopno: »Novo suknjico je oblekel, kakor vidite, Vaš prijatelj in najboljši zagovornik, prvi slovenski kršč. soc. list. Povečan in lepši stopa med Vas, a geslo ostane mu staro, načrt njegov se ne spremeni. Sprejmite ga z veseljem v svojo hišo, seznanite pa ga tudi z vsemi svojimi prijatelji in znanci. Obljubite ob prejemu te številke, da ga hočete povsodi priporočati, vsakogar seznaniti z njim, ker le na ta način bo mogoče vršiti »Glasniku« svojo nalogo, ohraniti mu današnjo obliko in mu pripomoči sčasoma do še lepše in večje. Pa tudi dopisovati mu, in sicer redno dopisovati nikar ne pozabite. Srčno rad bo sprejemal kratka in stvarna poročila o raznih shodih, zabavah, predavanjih in sploh kršč. soc. gibanju po vsem Slovenskem. Tako mu bote poleg gnotne, skrbeli tudi za dušno hrano, katero bo potem z največjim veseljem vsak mesec trikrat z zabavnimi listki in drobtinami vred ponesel tudi v najbornejšo kočjo oddaljene gorske vasi«. — Izhajal bode toraj zanaprej trikrat na mesec in sicer 10, 20 in zadnjega vsakega meseca ter stal na leto 1 gld. Naročnino in dopise je pošiljati uredništvu »Glasnika«, Cesta v mestni log št. 4. Prepotrebne lista, ki je s to številko pričel svoj četrti letnik, nam pač ni treba obširneje priporočati, ker se priporoča najboljše sam s svojo vsestransko vstrezajočo vsebino, in mu toraj želimo le kar največ novih naročnikov.

(Jeranova dijaška miza.) Za mesec december je bilo plačati v ljudski kuhinji dijakom za hrano 181 gld. 54 kr., drugih troškov za stanovanje, zasebno hrano in šolske potrebe je bilo 90 gld. 49 kr., torej vseh stroškov skupaj 272 gld. 03 kr., dohodkov pa se je decembra nabralo 204 gld. 86 kr. — Zahvaljujoč vse podpornike Jeranove dijaške mize za njih požrtovalno ljubezen, priporočam uboge dijake tudi v prihodnje v blagohotno podpiranje. Vsak najmanjši dar se v ta namen vsprejme z največjo hvaležnostjo. — V Ljubljani, 9. jan. 1898. A. Kalan.

(Slovensko gledališče.) »Halka«. Skušnja je dokazala, da v sedanjem času ne samo slovanska ampak tudi druga, tudi nemška gledališča ravno slovanske opere z velikim uspehom predstavljajo in to vkljub najstrastnejši agitaciji od strani onih ljudij, ki sploh vsemu nasprotujejo, kar ima le nekaj slovanskega na sebi. Zato nam je prav posebno živ dokaz dunajska dvorna opera. Uprav do zadnjih dni se je slovanska glasba na tem zavodu popolnoma prezirala. Da bi tudi Slovani imeli dobre opere, o tem menda tamošnjim odločujočim krogom ni bilo ničesar znanega. Še le ko je češka opera s tolikim uspehom pred par leti na Dunaju gostovala, tedaj se le pokazalo se je tamkaj večje zanimanje za slovansko glasbo sploh. In kmalu potem sprejela je dvorna opera Smetanov »Poljub« in naposled tudi istega skladatelja svetovno znano »Prodano nevesto«, v svoj repertoar, v katerem se še danes stalno nahaja. Ko je pozneje G. Mahler ravnatelj dvorne opere postal, spoznal je takoj, da bode treba marsikake spremembe na dvorni operi, da ta postane to, kar je njen pravi namen. Spravil je vsaj deloma balet, kateri se je poprej bolj gojil, kakor opero, in skušal dobiti zanje dobrih močij. Uvidel je takoj, da se bode treba v prvi vrsti ozirati na slovanske kompozicije, kajti ravno te hranijo marsikak biser v sebi, kateri lahko pomaga raznim kapelnikom iz njihovih zadreg. In da je prav imel, dokazal je prav v zadnjih mesecih velikanski uspeh Smetanovega »Dalibor«-a in Čajkovskega »Onegin«-a. Preteklo je že mnogo let, odkar ni nobena opera tako uspela in takih triumfov doživela, kakor ravno ti dve operi. Gotovo je tedaj pametno, da se naše slovensko gledališče v prvi vrsti ozira na slovanske skladbe. Potrebno je sicer, da se Slovenci seznanimo z velikimi deli drugih narodov, a pri tem svoje prezirati, bilo bi, o tem nas skušnja uči, dostikrat naravnost nespametno. Kake vspehe dosegle so razne češke opere na našem gledališču, ravno tak sijajen uspeh pa je dosegla sedaj prva poljska opera »Halka«. Vspehi, katere je doživela »Halka« v velikih slovanskih mestih in tudi na nekaterih nemških, že ti vspehi morali so vplivati prepričevalno na intendantco slovenskega gledališča.

Stanislav Moniuszko (rojen 1819 v Ubielu in umrl 1. 1872 v Varšavi), skladatelj Halkin, živel je po dovršitvi svojih študij dolgo časa nepoznan v širjem svetu, kot organist v Vilni in šele velikanski uspeh njegovih glasbenih del pomagal mu je, da je postal kapelnik varšavske opere in potem tudi profesor na varšavskem konservatoriju, kjer je imel še prav posebno priliko svojo nadarjenost pokazati. Svoje skladateljsko delovanje pričel je Moniuszko z manjšimi deli, posebno s cerkvenimi skladbami in kantatami in šele pozneje lotil se skladanja velikih, zlasti oper, katerih je vsega vkup petnajst, med temi so najznameniteje »Paria«, »Grad strahov«, »Brodar« in »Halka«. Izmed drugih skladb omenili bi za sedaj le še overturo k »Hamletu«. Med vsemi njegovimi operami pa je postala ravno »Halka« najpopularnejša in najbolj priljubljena poljska narodna opera. Preteklo je ravno sedaj ob novem letu štirideset let, odkar se je prvič vprizorila na varšavski operi a vkljub temu ohranila se je še do danes in njena vrednost se ni zmanjšala, ampak le vedno bolj spoznavala. Skladatelj ne išče le efekta, kakor večina modernih skladateljev; njegova skladba je nekako posebno znamenje tujih umetnikov; kljub temu da je umetna v pravem pomenu besede, je vendar na mnogih mestih uprav priprosta in zlasti se odlikuje v tem, da je vsprejetih mnogo poljskih narodnih motivov. Kakor pri vseh pravih skladateljih, tako so se tudi pri Moniuszku v njegovih »Halki« najbolj posrečila lirična mesta in ravno ona popolnoma zagotovo vspeh opere. Zasluga skladateljeva je zaradi tega še tem večja, ker

libreto ni posebne vrednosti, dejanje je precej navadno. Kar se uprizoritve na našem odru tiče, moramo priznati, da je bila v vsakem oziru dovršena. Zasluga je seveda v prvi vrsti g. kapelnika Beniškega, kateri je opero dobro študiral in vodil. Izmed solistov odlikovala se je posebno gdč. Ševčíkova, katera je ulogo nesrečne Halke dobro razumela in svojo ulogo dobro rešila kot pevka in kot igralka. Tudi gdč. Horvatova rešila je svojo, sicer manjšo ulogo v splošno zadovoljnost. Izmed moških igralcev gré hvala v prvi vrsti gosp. Marcelu Fedyczkowskemu, kateri se je kot Poljak še prav posebno trudil za dobro vprizoritev in je tudi svojo ulogo mogočnega stolnega točaja Pomjana prav izborno zvršil. G. Raskovič je svojo lepo partijo kmetskega fanta Jontka, kateri ubogo Halko povsodi spremlja in varuje, hvalevredno izvršil in istotako tudi g. Nollu ulogo nezvestega Januša. Zbor, kateri je glavna dika naše opere in bi bil ponos marsikakega večjega gledališča, držal se je čvrsto, kakor vedno. Občinstvo bilo je navdušeno in pokazalo, da zna ceniti vrednost dela slavnega Poljaka. Navdušeno ploskanje in klici »Živio Poljaki!« so to dokazali. — Halki so še lepi vspehi zagotovljeni. Tako je intendantca hrvatskega deželne gledališča obljubila na poziv hrvatskih listov, da hoče Halko pridobiti. Na tem gledališču dosegla je zadnji čas krasne vspehe hrvatska opera Lisinskega »Porin« in poljska »Goplana«.

(V deželno bolnico) so vsprejeli v mesecu decembru 284 moških in 170 ženskih, torej skupno 454 bolnikov. Iz meseca novembra jih je ostalo 304. Ozdravljenih je bilo 277, 105 se je zdravje zboljšalo, 13 so jih premestili, 35 odpustili kot neozdravljive, 28 jih je pa umrlo. Koncem leta je ostalo v bolnici še 300 bolnikov.

(Efektno tombolo) je dovolilo finančno ministerstvo za letošnje leto prostovoljnemu gasilnemu društvu v Novem Mestu.

(Iz Kamne Gorice) Pri nas smo kar mogoče slovesno obhajali biserno sv. mašo sv. Očeta Leona XIII. Ko je na predvečer odzvonilo k slavnostnemu dnevu, kakor je bilo naročeno v pastirskem pismu, so Kamnogoričani večinoma razsvetlili svoje hiše. — Kar propada tukajšnja žeb-ljarska obrt, se število kamnogoriških prebivalcev bolj in bolj manjša. Fara šteje sedaj okolu 1000 duš; nekdanj jih je bilo nad 1200. V minulem letu jih je 23 umrlo; rojenih je bilo 31; poročenih 12 parov.

(Nesreča.) Veliki Dol na Krasu, 8. januarja: Tukaj se je zgodila danes grozna nesreča. Naši občinarji so kopali grušč za posipanje občinske poti pod neko že precej spodkopano grivo. Najedenkrat se griva vsuje. Nekateri bolj oddaljeni zadosti daleč odskočijo, šest oseb pa zemlja zasuje. Štiri še žive rešijo, dva pa sta ostala na mestu mrtva, mladenič 24 let in neka mati dveh otrok. Trije rešenih so silno poškodovani, tako da je jedna žena že danes zvečer umrla, drugega 19-letnega mladeniča so peljali komaj še živega v bolnišnico v Trst. Na treh krajih si je nogi zlomil.

(Iz Št. Petra na Krasu) 10. jan. Da je naše »požarno društvo« priredilo včeraj zvečer društveno veselico v korist blagajne, Vam je znano iz zadnjega vabila. Upam, da ne bo odveč, če sledi temu o vršenci se veselici kratek dodatek. Veselici so v prvi vrsti pristali lepi prostori v novozidani hiši g. Fr. Grzine, kateri so za enake prilike zelo primerni. Vkljub vlažnemu vremenu in blatnim cestam odzvalo se je povabilu nepričakovano število udeležencev raznih stanov, kateri so plačali društvu nad 150 kron vstopnine. Godba na lok svirala je kaj izvrstne komade, poleg tega se je čulo prav veselih slovenskih popevk mladeničev zagorskega gasilnega društva. Ti naj bi bili vzgled našim fantom, od katerih se čuje še vedno obrabljeni »stari tralala«. Dokaj smeja in nekaj dobička donesla je šaljiva tombola, pri kateri so čili vatrogasci kaj urno donasali srečnim razne dobitke. Najbolj pa je bil pomenljiv nagovor načelnika požarnih društev gosp. Petriča iz Postojine, s katerim so se navzoči ognjegasci in drugi spodbujali k resnemu, hvalevrednemu delu: Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!

(Iz gornje vipavske doline) Kakor drugodi po Kranjskem je tudi pri nas zima dokaj mila in topla, vsaj do zdaj. Mraza ni, zato pa več megle in deževnega vremena. Naše sicer lepe vipavske

ceste so tudi blatne. Snega nismo skoro nič imeli v dolini, kdor ga je hotel gledati, poskrbel mu je zato visoki Nanos in Čavin, katerega sta se pa tudi ta dva velikana otresla. Ker je tedaj vreme ugodno za delo zunaj, ugaja tudi našim zidarjem, da izdelujejo po leti pričeto. Pridne ženske pa nosijo daljno pot v Trst prodajat jajca, kokoši, maslo in metlice iz sirka — prav za majhen dobiček drobnih krajcarijev, da se tako ljudstvo, pridno in delavno, preživi pošteno. Huda, huda je za Vipavca dandanes — dokler je bilo po vinskih gorica vse v grozdju, dokler še ni bilo v deželi trtne uši, bilo je dobro — Vipavec imenuje svojo dolino deželo — a takrat je bilo blagostanje doma v Vipavi, tako, kakor si ga ne moreš misliti, tudi po najrodovitnejših krajih druge Kranjske ne. Vina je bilo toliko pri hiši, da ga je kmet prodal za lepe stotake in še ga je bilo ostalo za vse leto doma. Od tod še zdaj prelepa navada mej Vipavci, da ne poznajo žganjepitja. Še zdaj mu ni mari za žganje, zdaj, ko se je prejšnje blagostanje spremenilo v veliko uboštvo, še zdaj ne, ko je s starimi domačimi trtami pri kraju, še zdaj se silo malo žganja popije po Vipavskem. O, da gledaš po gričih in hribeih, po dolini gori in doli, ko gledaš zapuščene vinograde po Pasjem Repu Ostrem Vrhu gori proti Vrabčam neizmerno sveta — nekdanj sam vinograd — kjer se je ob svojih časih tako dobra vinska kapljica pridelala — ko ti oko sedaj ne pokaže drugega, kot grozne sledi trtne uši, pokončevalke in uničevalke lepega trsja, o tudi tebe srce zaboli, tudi tebi je hudo tem bolj, ko vidiš pridnega Vipavca v ubožnosti in revščini obupanega. O da bi za občni blagor skrbeča država bolje poznala naše žalostne razmere, o da bi jih bolj upštevala, koliko bi nam pomagalo! — Mar ni žalostno za kmeta, ko mora prositi zdaj ta zdaj oni pri uradih: odpišite mi vendar davek, oprostite me vendar davka za to in ono parcelo, vsaj nisem pridelal nič, še za zobati ne; žalostno je pa tudi za blagor države, ko se ji sušijo dohodki, ko kmet ne more in ne more plačati. Ne rečem, da drugje ni hudo; povsodi je bolj ali manj gospodarska stiska — kdo naj taji to — a tukaj bi ne bilo treba revščine, vsaj tako hude ne, da bi se država in dežela poprijele z zdatnejšo pomočjo, kot do sedaj. Res je, da treba tudi priden biti, a kaj naj stori sam, brez denarne pomoči, ko mnogi še za sol nimajo; kje naj si kupuje gnoja, umetnega ali navadnega, kje naj plačuje delavce po vinogradih, ko so dandanes dragi in pa jih tudi ni dobiti. Povrh tega pa še nezaupanje do nove trte, misleč, tudi z novimi ameriškimi trtami ne bo nič. Jeden vidi na svojih cepljenkah nekoliko bolj rumeno perje in hitro se raznese vest na okoli: kaj boš sadil, kaj se boš trudil, tudi ameriški trti ne prizanaša trtna uš. Zato lahko rečem, da je pokazati še malo novo obdelanih vinogradov ravno po gornjem Vipavskem. Ne sme se reči, da ni nič narejenega, laž bi bila, navedem le drag trud gospoda župnika šentviškega, ki je vse opustošene vinograde pri svojem beneficiju posadil na novo. Imamo tudi državno trtnico na Slapu, katere oskrbnik marljivo spodbuja z besedo in dejanjem k delu, in drugi, kakor vinarska zadruga v Vipavi, ki ima svojo trtnico, iz katere prodaja okoreničene ameriške trte in cepljene trte, a malo je to še, še vse premalo. So pa tudi za ubogega kmeta cepljene trte veliko predrage — predrage iz tega ozira, da jih ne more kupiti, da si bi cepljene trte še naj bolj kazalo saditi, ker bi se najprej pomaglo iz gospodarske bede. — H koncu ne bodi odveč spomniti se koristne družbe: »Kmetijske družbe v Ljubljani«. Mnogo, mnogo si je že prizadajala s podukom in navduševanjem prepričati o koristi, edini rešitvi Vipavskega prebivalstva — z novim obdelovanjem vinogradov s trto na ameriški podlagi. — Nauki niso bili brez vspeha, navdušeno prizadevanje nadalje pa bo gotovo še več dobrega učinilo. — Pa imamo še v mislih koristno posojilnico v Vipavi, mlad zavod, ki si je, še le dobro leto star, lansko leto že velikansko zaupanje pridobil. — O da bi človek poznal vse tiste pijavke po Vipavskem, ki so do zdaj z visokimi obrestmi ubogo ljudstvo tirale še v huišo bedo, — potem bi še tem lepši videla se dobrodelna posojilnica v Vipavi. — Že številke denarnega prometa pri posojilnici kažejo, koliko se je moralo posojila iskati prej pri zasebnikih! O tem, kakov

način posojevanja je bil v navadi prej pri zasebnikih, ko ni bilo posojilnice v Vipavi, ni treba tu govoriti, ker tudi ni popolnem znano — povemo pa lahko, da se s posojilnico v Vipavi veliko dobrot skazuje ubogim Vipavcem. Naj tudi nekateri po strani pogledujejo novi zavod, naj tudi zmajujejo, češ preveč rada posojuje, to ne bode nič oviralo od nadaljnega krepkega delovanja pri posojilnici.

(V svarilo!) V Leobschützu, v pruski Šleziji, životari neki — G[eorg] Schnurpfeil, Antiquariat für kathol. Theologie. Ker se v takih starinarskih knjigarnah nahajajo večkrat res dobre stvari, naročil sem bil pri njem nekaj kosov — na ogled. Hoteč nekaj obdržati, nekaj nazaj poslati, odvrne Sch. da ne uzame ničesar nazaj, da hoče vso ceno 18. mark t. j. 11 fr. Ker si neprimerne blaga nisem dal nikakor usiliti, naprosil je tukajšno redarstvo, naj primerno upliva. Z dobljenim primernim pojasnilom nezadovoljen, obrne se na »Agramer Domkapitel«, z očitno lažjo, da bi bil rad knjige nazaj uzel. Ker so mu knjige še zdaj nerabljene na razpolaganje, ker se vidi perfidnost in goljufivost njegovega ravnanja, popolnoma v smislu Dr. Rohlingovega »D. Talmudjude«, po katerem je celó najboljši izmed kristjanov smrti vreden, zatoraj je treba to javno razglasiti, da se ve vsakdo te tvrdke ogibati. — Karlovac, dné 9. januvarja 1898. P. Hrisogon Majar.

Društva.

(Občni zbor »Slavca«.) Pri predvčerajšnjem, številno obiskanem občnem zboru pevskega društva »Slavec« bili so naslednji gg. v odbor voljeni: Ivan Dražil predsednikom, Leopold Werzak podpredsednikom, Anton Malič tajnikom, Ivan Fleš blagajnikom, Fran Bartel, Drag. Götzl, Jakob Lumbar, Janko Sachs, Eduard Stuchly odborniki, Josip Dodič, Josip Herceg revizorja. — Bivšega prvega predsednika »Slavcevega« gosp. Antona Jeločnika v Litiji pa je občni zbor z velikim navdušenjem volil društvenim častnim članom.

(Vabilo) na CXIII. odborovo sejo »Slovenske Matice«, v sredo, dné 19. januvarija t. l. ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih. — Vspored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Odobrenje zapisnikov o 111. in 112. odborovi seji. 3. Poročilo gospodarskega odseka. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Poročilo tajnikovo. 6. Eventualia.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. januvarija. Povodom 71. rojstnega dne je prejel nadvojvoda Rainer nebroj častitk raznih odličnih oseb in korporacij.

Dunaj, 11. januvarija. Župan dr. Lueger je bil včeraj pri cesarju ter ga prosil, naj s svojim obiskom počasti veselico mesta Dunaja, ki se vrši 5. februvarija. Cesar je obljubil ustreči želji, ako mu bo le dopuščal čas.

Dunaj, 11. jan. Oni državni poslanci iz obstrukcije, ki so bili izključeni in niso dobili izplačanih vseh dnevnin, so se pritožili na drž. sodišče, a to je zahtevalo pojasnila od vlade. Vlada je odgovorila, da je to stvar predsedstva drž. zbora.

Dunaj, 11. januvarija. Državno sodišče se je pečalo z raznimi pritožbami v

zadevi uličnih napisov v Pragi. Razsodba se objavi danes.

Dunaj, 11. januvarija. Državno sodišče je razsodilo, da so samo slovanski napisi v Pragi zakoniti, da pa se morejo Nemci posluževati svojega jezika v javnem občevarju in z raznimi uradi. Ta rozsodba more biti pomembna tudi za Ljubljano, koder je magistrat moral napraviti dvojezične napise.

Dunaj, 11. januvarija. Včeraj so zborovali socialisti ter soglasno sklenili resolucijo, v kateri protestujejo proti predlogu dež. poslanca Koliska, da bi bila samo nemščina deželni jezik na Nižje-Avstrijskem, a češčina izključena, ker ta predlog nasprotuje § 19. drž. tem. zakonov.

Praga, 11. januvarija. Češki klub v deželnem zboru je izdal izjavo, v kateri se naglašja, da bo češki narod varuh miru in reda in da bi se z nemiri storila usluga le tistim elementom, ki hočejo Čehe zapeljati k nečastnim dejanjem.

Praga, 11. januvarija. Nemška ljudska stranka je včeraj v dež. zboru interpelirala vlado, ali hoče dež. zbor takoj zaključiti ali pa premestiti v katero nemško mesto, ker nemški poslanci, posebno Wolf, v Pragi nekda niso varni. S to interpelacijo so se Nemci naravnost osmešili.

Trst, 11. januvarija. Včerajšnje prve seje deželnega zbora se slovenski poslanci niso udeležili.

Gradeo, 11. januvarija. Zaradi znanih dogodkov sta se dvobojevala bosanski častnik in neki nemško-nacijonalni vseučiliščnik. Ta je bil hudo ranjen, a je upanje, da okreva.

Reka, 10. januvarija. Vsled odloka kraljeve kurije v Budimpešti je oblastvo z nova prišlo kapitana ladije »Ika«, ki se je lani potopila.

Petrograd, 11. januvarija. Včeraj je umrl minister za ljudsko izobrazbo, grof Deljanov.

Pariz, 11. januvarija. Včeraj se je pričela obravnavati v zadevi Esterhazy-Dreyfuss. Zaslišane so bile štiri priče, izmed katerih sta Mathieu Dreyfuss in Scheurer dokazovala, da je Dreyfuss nedolžen. Obravna se vrši sedaj javno.

Umrli so:

6. januvarija. Valentin Šolar, železniški delavec, 43 leti Vodmat 14, srčna hiba.

7. januvarija. Ivan Bizjak, delavec, 45 let, Poljanska cesta 55, plućnica. — Lorenc Mav, užitinski paznik, 43 let, Dolenjska cesta 8, spridenje jeter.

9. januvarija. Katarina Kaintz, šivilja, 65 let, Poljanski nasip 14, otrpenje pluć.

10. januvarija. Albert Schwarzman, delavca sin, 1½, meseca, Mestni trg 11, oslabljenje.

Tujci.

9. januvarija.

Pri **Stonu**: Vidmar iz Lokavca. — Herzog iz Zagreba. — Friedmann z Dunaja. — Hanuš, Cvejn iz Boršta. — Dolinar iz Starega Trga.

Pri **Matiču**: Maly iz Trbovelj. — Sauer iz Vel. Kaniže. — Klemen, Danhauser, Kren, Dollfuss, Adametz, Narbut z Dunaja. — Neuberger iz Loža. — Müller iz Gradca. — Obreza z Vrhnike. — Schrey z Jesenice. — Baillon iz Kokrice.

Pri **Lloyd**: Aljaž z Dovjega. — Türk iz Zagreba. — Rusjon iz Renč. — Zupan z Bleda.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Lina	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
10	9. zvečer	741.3	5.6	brezv.	oblačno	
11	7. jutraj	743.3	5.0	sl. svzh.	dež	1.1
	2. popol.	744.4	8.4	sl. szah.	skoro obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 5.0° za 7.7° nad normalom.

23 1-1

Globoko užaljeni javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem vest, da je Vsemogočnemu dopadlo k Sebi poklicati gospodično

Apolonijo Hočevnar

po kratki bolezn, prevideno s svetimi zakramenti, danes, dné 10. januvarija, zvečer ob 6. uri v 82. letu svoje starosti.

Pogreb drage rajnce bo v sredo, dné 12. januvarija, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Pred škofijo št. 18.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in v spomin.

V Ljubljani, dné 10. januvarija 1898.

Žalujoči ostali.

Stanovanje,

obstoječe iz treh sob in z vsemi pritliklinami, ter porabo vrta, nasproti bodočega sodniškega poslopja, se odda s 1. majem t. l. v najem.

Natančneje se izve pri g. Jenko-tu, pekovskem mojstru v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 5. 22 1

Trgovina v najem!

Pod jako ugodnimi pogoji se poštenemu in zmožnemu človeku daje v najem trgovina z mešaním blagom in najboljšo kupčijo ter z vso zalogo blaga vred.

Kraj je na deželi. Denarjev je takoj treba 3 do 4000 gld., drugo na obroke.

Pismene ponudbe naj se do 1. februvarija t. l. pošiljajo upravnistvu »Slovenca«. 20 3-1

VABILO

k

II. občnemu zboru

„Posojilnice in hranilnice v Moravčah“

dné 30. januvarija 1898 ob 3. uri popoldne

v prostorih moravske šole

z nastopnim vspeedom:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za leto 1897.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev računskih pregledovalcev.
6. Posamezni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

21 1-1

načelnštvo.

Dunajska borza.

Dné 11. januvarija.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 35 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 70 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 " 55 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 20 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 65 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	942 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	355 " 80 "
London vista	120 " 05 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 82½ "
20 mark	11 " 76 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 53 "
Italijanski bankovci	45 " 40 "
C. kr. cekini	5 " 69 "

Dné 10. januvarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 45 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 " 50 "
Dunavske vravnjavne srečke 5%	128 " 25 "
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kransko deželno posojilo	98 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "
Prioritetne obveznice državne železnice	224 " 50 "
" južne železnice 3%	183 " 70 "
" južne železnice 5%	126 " 25 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	84 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 20 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 " — "
Ljubljanske srečke	22 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3453 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	424 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	81 " — "
Splošna avstrijska stavbinska družba	109 " — "
Montanska družba avstr. plan.	145 " 05 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 37 "

S 1. januvarijem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“

XXXVI. leto.

Avtentično oznanilo žrebantja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžebanih državnih in zasebnih obligacij.

Brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega znamenke vseh izžebanih srečk.

Naročuje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštah in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzeile 10.

2 gld. 60

celoletna naročnina.